

• *Stará lipa zničená víchricou*

Vážení čitatelia,

po lete pre Vás vydávame tretie tohtoročné číslo obecných novín, ktoré má prívlastok jesenné. V tomto vydaní sa obzeráme za uplynulými letnými mesiacmi, ktoré priniesli rôzne udalosti. Azda najväčšou bola veterná smršť, ktorá sa nielen našou obcou prehnala 7. júla 2025 a spôsobila nemalé škody na majetkoch. Aj v minulosti už obec potrápili pohromy, o ktorých sa dočítate na nasledujúcich stranách. Konali sa však aj

radostnejšie podujatia, napríklad „Letné kino“, ktoré bolo tento rok spojené s výstavou mladej umelkyne z našej obce. Okrem týchto tém sa v čísle venujeme aj futbalu v našej obci. Svoj každoročný letný výlet stihli aj členovia Zväzu postihnutých civilizačnými chorobami, o ktorom si môžete takisto v tomto čísle prečítať. Prajeme Vám príjemné čítanie.

Samuel Kucharik

Starosta informuje ...

Prihováram sa vám, vážení obyvatelia, v tejto rubrike už desiatykrát. Niekedy sám nemôžem uveriť, ako ten čas rýchlo beží a s ním aj všetko okolo nás. Niekedy si nestihneme vychutnať krásne okamihy a možno by sme chceli vrátiť čas, ale prichádzajú nové výzvy, zážitky a skúsenosti.

Tento rok je naša obec skúšaná aj vyššou mocou. Najprv v máji požiar rodinného domu, kde prišla mladá rodina o strechu nad hlavou, neskôr privalové dažde, ktoré spôsobili zničenie prístupových ciest a zaplavenie rodinných domov a 7. júla to bola veterná smršť, ktorá sa zapíše do histórie našej obce. 7. júla 2025 v čase o 17:10 som po prvotnom monitoringu a nahlásených udalostiach, vyhlásil mimoriadnu situáciu v obci a bol zvolaný krízový štáb. Pri silnom vetre bolo v obci strhnutých 7 striech z rodinných domov a vznikli značné škody na majetku fyzických aj právnických osôb v obci. Zasiahnuté boli aj verejné priestranstvá a obecný park stratil 6 mohutných stromov, došlo k výraznému poškodeniu ostatných drevín.

Po čiastočnom upokojení počasia sa do záchranných prác ako prví zapojili členovia DHZ Župčany a ďalší dobrovoľníci. Sprejzdnili sme cesty od spadnutých stromov a zabezpečili sme plachty, aby sa zabránilo ďalším poškodeniam obydľí.

Výpadok elektrickej energie v niektorých častiach obce trval od 7. júla 2025 do 9. júla 2025 do 13:00 hod. aj napriek opakovaným urgenciám.

Vyvrátená lipa pri ZŠ poškodila verejné osvetlenie, kamerový systém a poškodila odkvapky na ZŠ. Taktiež bol zlomený telekomunikačný stĺp a pretrhnuté telekomunikačné vedenie a vedenie verejného osvetlenia.

V rámci priebežnej komunikácie s okresným úradom pri zabezpečení záchranných prác a zisťovaní výšky škôd sme pravidelne ráno o 6:00 hodine a popoludní o 18:00 hodine zasielali monitorovacie správy.

Príkazným listom boli povolané firmy pre odstránenie nalomených stromov, ktoré ohrozovali život, zdravie a majetok obyvateľov. Po komunikácii s okresným úradom sme na pomoc pri odstraňovaní následkov dostali inštrukcie, ktoré upravovali pravidlá

finančnej pomoci a to v tom, že preplatené budú iba náklady, ktoré bezprostredne ohrozujú život, zdravie a majetok.

8. júla 2025 bol privolaný aj Krajský pamiatkový úrad, ktorý vydal 9. júla 2025 rozhodnutie, kde uložil odstránenie drevnej hmoty z parku a povinnosť vypracovať projektovú dokumentáciu s inventarizáciou drevín a náhradnou výsadbou.

Mimoriadna situácia bola odvolaná dňa 11. júla 2025 o 20:00 hod.

O vyčíslenie nákladov obce na refundáciu záchranných prác vo výške 5763,76 eur, sme požiadali Okresný úrad Prešov, ktoré podlieha schváleniu vládou, dňa 14. augusta 2025.

Pomoc občanom:

- zabezpečenie plachiet, pomocného materiálu a doprava;
- pomoc pri riešení humanitárnej pomoci, ktorú poskytovalo MPSVR, kde mohli získať občania max. 1500,- eur;
- predložených bolo 24 žiadostí, kde bolo potrebné zdokladovať fotografiami a dokladmi preukazujúcimi použitie pomoci. 3 žiadosti boli smerované na

preplatenie na účet obce, kde prišli peniaze vo výške 800,- eur;

- pomoc pri riešení dofinancovaní cez ministerstvo vnútra – oslovili sme všetkých postihnutých veternou smršťou, následne prišlo 11 žiadostí o finančnú pomoc. Po zasadnutí verifikačnej komisie sa určilo splnenie podmienok pre 8 občanov. Celkové škody požadované na dofinancovanie sú vo výške 77000,- eur.

Podakovanie:

- Aktívnym členom DHZ Župčany.
- Dobrovoľníkom za záujem o pomoc pri odstraňovaní následkov.
- Dobrovoľníctvo v parku: 1. brigáda - 42 ľudí; 2. brigáda - 25 ľudí.
- Pánom Ondrejovi Figulovi, Petrovi Martonovi a Ľubomírovi Priputenovi ml. – zapožičanie a obsluha techniky.
- Pán Jozef Figula – pomoc pri zabezpečení štiepkovača a riešení uskladnenia biomasy.
- Poslancom Obecného zastupiteľstva, ktorí sa podieľali na odstraňovaní následkov: Pani Germuškovej a pánom Novotnému, Dulinovi, Germuškovi, Kucharikovi.
- Zamestnancom obecného úradu, ktorí aktívne ešte aj v týchto dňoch pracujú na odstraňovaní následkov.

Ďakujem tam hore za ochrannú ruku nad celou obcou, že pri týchto živloch od začiatku roka 2025 nedošlo k ublíženiu na zdraví a k stratám na životoch obyvateľ'ov. Ďakujem za súdržnosť a vzájomnú pomoc a teším sa na spoločné kroky vpred.

váš starosta 😊

Foto: Martin Dluhoš

Zakončenie letných prázdnin v znamení umenia a kultúry

Piatok 29. augusta 2025 bol nielen štátnym sviatkom, ale v našej obci aj dňom, počas ktorého sa konali až dve kultúrne podujatia. Tie boli príjemnou bodkou za končiacimi sa letnými prázdninami a my veríme, že každý kto sa ich zúčastnil, strávil v obecnom parku zaujímavý večer. O 17-tej hodine začala výstava maliarskych prác mladej umelkyne **Lívie Halčákovej**, ktorá predstavila seba, svoju tvorbu a aj svoj vzťah k umeniu. Nechýbalo občerstvenie v kaviarni Únie žien, pohodovú atmosféru dotváralo gitarové vystúpenie Klaudie Halčákovej a Bystríka Hudáka.

Od 20-tej hodiny si mohli diváci pri amfiteátri v rámci druhého ročníka Letného kina pozrieť filmovú komédiu „Ako sa nám to mohlo stať?!“, so skvelým hereckým obsadením, ktoré bolo zárukou vynikajúcej zábavy a smiechu.

Počasiu nám počas tohto dňa prialo a veríme, že sme Vám takto sprostredkovali príjemný kultúrny zážitok v spoločnosti Vašich rodín a priateľov. Naša vďaka patrí všetkým organizátorom, ale aj tým, ktorí sa pričínili o to, aby bol obecny park pred týmito podujatiami uprataný a bezpečný pre návštevníkov.

Martina Krempská

Púť na Galambu

Dňa 15. septembra, na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, sa 19 pútnikov z našej farnosti spoločne vybralo na tradičnú púť na Galambu. Toto milé duchovné podujatie sa konalo pri príležitosti významného mariánskeho sviatku, ktorý má v srdciach Slovákov osobitné miesto. V tento deň si Galamba zároveň pripomínala aj 20. výročie od slúženia prvej svätej omše na tomto mieste. Na pútnickom mieste Galamba sa zhromaždili nielen pútnici z našej farnosti, ale aj veriaci z blízkeho a ďalekého okolia. Vrcholom púte bola slávnostná svätá omša, ktorú celebroidal Nuncius na Slovensku Mons. Nicola Girasoli spolu s ostatnými kňazmi. V modlitbe, speve a tichom rozjímaní sme si uctili našu Nebeskú Matku a zverili jej svoje rodiny, starosti i radosti. Po svätej omši nasledovalo spoločné agapé a chvíle priateľských rozhovorov.

V mene všetkých pútnikov, ktorí sa tejto duchovnej cesty zúčastnili ďakujem a tešíme sa na ďalšie spoločné putovanie vo viere.

Mária Hrabčáková

Jeden deň plný zážitkov: členovia zväzu objavovali Humenné

Zväz postihnutých civilizačnými chorobami zorganizoval pre svojich členov krásny jednodňový poznávací zájazd, ktorý sa uskutočnil 7. augusta 2025 pod vedením predsedu klubu Vladimíra Švorca.

Tentoraz sme sa vybrali do jedného z najkrajších miest regiónu – Humenného, kde sme navštívili miestny kaštieľ a skanzen. Už od skorého rána panovala medzi účastníkmi dobrá nálada. O 8:00 hod. sme sa všetci stretli pri kostole, odkiaľ nás objednaný autobus odviezol na miesto výletu.

Po príchode do Humenného nás čakala spoločná fotografia pred majestátnym kaštieľom a následne aj samotná prehliadka s odborným výkladom sprievodcov. Dozvedeli sme sa množstvo zaujímavostí o histórii a živote v tomto šľachtickom sídle. Po prehliadke sme mali krátky rozchod – niektorí využili čas na kávu a koláčik v neďalekej kaviarni, iní sa prešli po areáli a užívali si príjemnú atmosféru.

Spoločný obed nás čakal o 13:30 hod. v reštaurácii Slovakia, ktorá je známa chutnou kuchyňou a príjemným prostredím. Pri stole sme si vymenili čerstvé dojmy a posilnili sa pred cestou domov.

Náš výlet sa však ešte nekončil. Pri návrate sme si spravili poslednú zastávku – na legendárnu „zmrzlinu pri Lietadle“ v Podlipníkoch. Bola to príjemná bodka za dňom plným zážitkov, rozhorovov a spoločnej radosti.

Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým zúčastneným, ktorí si našli čas a chuť pridať sa k nášmu výletu. Veríme, že každý z nás si odniesol pekné spomienky a chuť zúčastniť sa ďalších spoločných podujatí.

Naše občianske združenie stále rastie a tešíme sa, že doň pribúdajú noví členovia. Spoločne môžeme nielen spoznávať krásy Slovenska, ale aj vytvárať nové priateľstvá.

Spoznajme sa viac a trávmе čas spolu – aj na ďalších výletoch!

Mgr. Erika Švorcová

Futbal v Župčanoch

Začiatky futbalu v Župčanoch siahajú do roku 1950, kedy vďaka študentom a priaznivcom futbalovej hry vznikla športová organizácia **Telovýchovná jednota Družstevník Župčany**. Jej prvým predsedom bol Juraj Kolšovský. Začiatky boli ťažké, činnosť organizácie bola na istý čas prerušená ale prelomom boli 70-te roky, kedy pod vedením predsedu Andreja Mitru začala nová éra futbalu. Futbalové ihrisko s ochrannými sieťami za brámkami bolo vystavané na terajšie miesto, pribudli šatne ale hlavne nechýbal zápal hráčov pre futbal a niekoľko stoviek verných fanúšikov.

V 80-tych rokoch reprezentovalo obec družstvo dospelých a družstvo dorastu, v 90-tych rokoch aj žiacke družstvo. Až druhé milénium prinieslo klubu futbalové víťazstvá, zlepšili sa materiálne podmienky, vybudovali sa nové šatne, tréningové ihrisko, osvetlenie. Futbal bol v obci veľmi populárny, obyvatelia fandili mužstvu dospelých, dorastu ale aj mládežníckym družstvám do 11 rokov.

Je rok 2025 a obcou sa šíria ohlasy, že futbal v obci skončil. Pýtam sa súčasného futbalového trénera v Župčanoch, Mareka Šalamúna.

- **Ako ste sa k futbalu dostali, od kedy ste trénerom? Ako tréner ste pôsobili len v Župčanoch? Trošku sa čitateľom predstavte.**

„Vyrastal som v Prešove a s futbalom som začínal v družstve Tatran a Solivar. Od mlada ma to ťahalo k futbalu. Keď som mal 18 rokov, presťahovali sme sa do Župčian a vo futbale som pokračoval v družstve mužov „A“, ako obranca v základnej zostave.

Po 30-tke som začal s trénovaním dorastencov. Prešli sme celý sever východného slovenska. Bola to

generácia veľmi dobrých chlapcov, dosahovali dobré výsledky, držali sme sa na vrchných priečkach. Jazdili sme obecným autobusom, náklady boli nižšie, obec financovala veľa. Chlapci reprezentovali obec, hrali pre radosť, bez nároku na odmenu, ani finančnú ani vecnú. Futbal bol v tom období jednoduchší. Stačila súpiska na papier, teraz je potrebné vybavenie: počítač, tlačiareň, kamera... Čím vyššia súťaž tým náročnejšie nároky na financie. O to sa stará hlavne prezident klubu. Aj vtedy boli sponzori, hlavne Luigi a Zusko, ktorí futbalu pomohli a jeho úroveň stúpala.

Študujem stále, futbalovú licenciu si musím každé 3 roky obnovovať. Som aj futbalový fanúšik, bol som už aj na novom štadióne Tatranu a zo zahraničných fandím Bayernu Mníchov a Arsenalu. Mám sen, pozrieť si zápas v Mníchove, dúfam, že sa mi to čoskoro splní.

Okrem futbalu som dôležitým článkom pre letovú prevádzku na letisku v Prešove. Z riadiacej veže sledujem zmeny počasia, spolupracujem so SHMÚ a poskytujem informácie pilotom. Preto mám ohľadom počasia informácie z prvej ruky“.

• **Vašimi trénerskými rukami prešlo veľa hráčov. Bolo ťažké získať hráčov? Postačovali Župčany alebo ste oslovovali aj iné obce? A čo dievčatá, kedy sa stali plnohodnotnými futbalistkami?**

„Keď som začínal, nebola núdza o hráčov. Ale bolo obdobie kedy bolo menej chlapcov, oblasť futbalový zväz videl, že futbal upadá, tak navrhol kategórie U9-U13 kedy sa hrá na menšie ihrisko, s menším počtom hráčov. Župčany reprezentovali aj hráči z okolia, z Prešova, z Kendíc, z Petrovian. Zažil som dobrý tím dorastu, ktorí tvorili „Petrovanci“ a aj naši „Župčanci“. V takejto zostave sme hrali cca 3 roky. Aj dievčatá sú vítané. Počas môjho trénovania sme mali v klube 3 dievčatá“.

• **Vyrástol v klube v Župčanoch futbalista, talent, z ktorého sa stal ligový hráč?**

„Neviem o tom, myslím že nie. Čo si pamätám, tak najväčšou futbalovou župčianskou hviezdou bol Stano Krempaský“.

• **Záujem o futbal medzi hráčmi a obyvateľmi bol v minulosti veľký.**

Obecná kronika uvádza, že v r. 1983 bolo na zápase Župčany – Sedlice, v Kojaticiach (domáce ihrisko bolo v rekonštrukcii) vyše 1000 fanúšikov, ktorí pricestovali na 96 autách a niekoľkých autobusoch. Zápas skončil pre našich futbalistov víťazstvom a postupom v oblastnej súťaži. Len poznamenám, že v r. 1980 mali Župčany 1014 obyvateľov.

• **Vediete štatistiku počtu návštevníkov? Prezradíte nám ktoré zápasy boli pre fanúšikov zaujímavé?**

„Stále boli skalní fanúšikovia. Keď sa hrala vyššia súťaž a hrali kvalitné mužstvá bol záujem o futbal a chodili aj diváci z okolia. Odhadom do 500 ľudí. Vstupné sa nevyberalo, bola len tombola. Najzaujímavejšie futbalové derby bolo s družstvami Záhradné a Demjata“.

• **Vráťme sa k histórii, kedy zažil futbal v obci najlepšie časy?**

„Mecenášom klubu bol dlhé obdobie Vladimír Zusko, počas jeho pôsobenia nastal rozmach futbalu. Zohnal ďalších sponzorov (Luigi ...), získal pre klub peniaze, k hráčom zo Župčian prichádzali ďalší z okolia, začali sa hrať vyššie súťaže, víťazilo sa. Finančnú stránku klubu zastrešoval V. Zusko, ja technickú ako prezident klubu.“

Do 4. ligy sa nám podarilo dostať so šťastím, z druhého miesta. Na 1. mieste bola Demjata, ktorá

automaticky postupovala a keďže sa jedno mužstvo zo 4. ligy odhlásilo, postúpili sme my. Príchod skúsených hráčov z Prešova – Miroslav Viazanko, Peter Petráš a Stanislav Kišš – bol prínosom pre futbalovú hru tímu. Tím sa vďaka futbalovým agentom rozrástol aj o zahraničných hráčov z Japonska a Ukrajiny, ktorí prilákali viac divákov. Prínosom boli aj hráči zo Župčian – Stano Krempaský a Kamil Zlatohlavý.

Obdobie Covidu, nedostatok financií, stagnácia družstva a prehry viedli k nezhodám v klube. Nepomohla ani zmena trénera a moja polročná pauza v trénovaní. Vrátil som sa po prehovaraní späť, aby sme sa udržali a dohrali 4. ligu. Dokonca aj napriek prehrám sme vyhrali zápas v Záhradnom len s 10 hráčmi. Po dohraní jarnej časti som veril, že v lige budeme pokračovať. Oslovoval som ľudí, aj amatérskych hráčov zo Župčian, aby sa prihlásili, no nebol záujem. Odišli sponzori, ostal som sám. Preto som sa začal venovať mladším ročníkom“.

• **Ako to v súčasnosti s futbalom v Župčanoch vyzerá?**

„Futbal v Župčanoch prešiel zmenami a v sezóne 2024/2025 už družstvo mužov A v lige nehralo, ale

snažíme sa podchytiť a rozvíjať športový talent župčianskych chlapcov v prípravke. Registrovaných sme mali 30 hráčov a v sezóne 2025/2026 ich už máme 40 zo Župčian. Cez chlapcov som spoznal oteckov, bývalých futbalových hráčov Jána Mičkanina a Stanislava Mihoka, ktorí mi s trénovaním pomáhajú.

V lete 2025 nás oslovili futbalisti z Malého Šariša aby sme sa spojili a vytvorili spoločné družstvá (chlapci budú pomiešaní), s tým že kategórie U8, U15, U19 sa budú hrať pod TJ Šľachtiteľ Malý Šariš a kategórie U9, U11, U13 pod TJ Družstevník Župčany. Súhlasili sme, že to na jeden rok vyskúšame.

Ž: U13 - Marek Šalamún, U11 - Ján Mičkanin, U9 - Stanislav Mihok

MŠ: U8, U19 – Filip Straka, U15 – Martin Jacko

Hrá sa turnajovým systémom: v skupine sú 4 družstvá, každé družstvo hostí súperov, v každom družstve sa odohrávajú vzájomné zápasy a po odohraní 12 zápasov a vyhodnotení, sa podľa umiestnenia rozdelia tímy do nových skupín“.

- **Trénovali ste mužov, dorast a teraz sa venujete prípravke. Ako sa Vám s deťmi pracuje?**

„S deťmi je to ťažšie, sú živšie, nesústredia sa, ale sú veľmi šikovné. Mám rád rýchlych behavých chlapcov, pri strate lopty sa vrátia, pomôžu. Rýchlosť učím od malička, obísť kužeľ, spracovať loptu ale aj nahráť, aby som videl tú futbalovú myšlienku, je to predsa kolektívny šport. 12-ročným sa snažím vstúpiť, aby začali rozmýšľať, nie len sólovať a dávať góly, úspeš-

ným hráčom je aj ten ktorý oberie súpera o loptu bez faulu alebo má niekoľko asistencií. Pri starších už rozoberáme taktiku, štandardky, signály, rohy ...

Prekvapuje ma chorobnosť detí, alergie. My sme kedysi hrali za každých poveternostných podmienok, aj počas dažďa a boli sme zdravší. Stane sa, že mám problém vyskladať družstvo. Zápas sa dá presunúť ale futbalový klub si dal podmienky, že do 3 týždňov sa musí zápas odohrať inak sa platia pokuty.

Tak aj preto sme radi, ak k nám deti prichádzajú. Každý rok robíme nábor, ale aj počas sezóny je možné do klubu vstúpiť“.

- **Na záver, už len futbalový odkaz od vás pre hráčov alebo mladých ľudí, ktorí by chceli s futbalom začať, ale aj pre fanúšikov a obyvateľov obce.**

„Bol by som rád, keby sme futbal v obci zachránili a udržali. Je potrebná aj pomoc rodičov, aby deťom dohovoreli, aby ich na futbal dali, aby sa hralo pre radosť. Deti je potrebné podporiť, prísť ich pozrieť na zápas, povzbudiť. Teší ma, keď rodičia spolupracujú, pomôžu ale aj poďakujú, že sa deťom venujeme.

Mrzí ma, že chlapi odchádzajú, venujem sa im od mala, urobím z nich hráčov a keď prichádza chvíľa kedy by mohli začať vyhrávať lebo nadobudli futbalové zručnosti, sú zohratejší, opúšťajú náš klub, takže vychovávam hráčov pre iné kluby, ktorým neviem konkurovať, hrajú vyššiu súťaž, chlapi sa posunú na vyššiu úroveň ale môže sa stať, že sú náhradníkmi a taktiež je to aj pre rodičov z časového ale aj finančného hľadiska náročnejšie. Je potrebné zvážiť, skúsiť zotrvať aby sme sa mohli prepracovať do vyššej kategórie.

Apelujem na rodičov, aby upozornili svoje deti na udržiavanie poriadku a nepoškodzovanie verejného majetku na športoviskách. Ihriská a tribúna sú prístupné, ak sa presunie bránka je potrebné ju vrátiť späť, smetie patrí do koša. Všetko sa časom opotrebuje, ale bol by som rád keby to vydržalo čo najdlhšie.

Som presvedčený, že outdoorové ihrisko a posilňovacie stroje by našli využitie pre mládež v obci. Určite by prospelo zrekonštruovať multifunkčné ihrisko a preto prajem šťastie pri získaní dotácií na športoviská“.

Katarína Hudáková

Pohromy v minulosti

„7. júl 2025 sa zapíše do histórie obce, kedy sa prehnala veterná smršť a spôsobila výrazné škody na majetku obyvateľov, obce a zmenila aj miestny park. 6 kusov majestátnych stromov padlo k zemi a takmer každý strom má zlomených niekoľko konárov... strhnutých bolo 10 striech...“ Veterná smršť, ktorá postihla Župčany v júli 2025 sa, ako to bolo bezprostredne po jej odznení prezentované na sociálnej sieti obce, vážne zapíše do histórie – obec totiž podľa dochovaných záznamov za posledných 100 rokov nepostihla tak ničivá veterná katastrofa. V dejinách našej obce bohužiaľ nešlo v súvislosti so živelnými pohromami a požiarimi o ojedinelý jav. Najmä silné búrky, po ktorých nasledovali lokálne záplavy spôsobovali u nás mimoriadne zložité životné situácie, po ktorých sa našťastie počítali iba škody na majetku. Takéto záznamy máme napríklad ešte z obdobia Slovenského štátu, teda z 1. septembra 1944, keď po búrke voda valiac sa z cintorína zaliala úsek cesty v obci, no najmä niekoľko pivníc v blízkych domácnostiach. Podobná situácia sa napríklad odohrala presne po 49-tich rokoch, t. j. 1. septembra 1993, júli 1999, a lokálne povodne sa u nás vyskytovali aj neskôr.

Zrejme žiadnu obec či mesto v minulosti neobišli požiare, ktoré u nás našťastie rovnako nedosiahli výraznejšej intenzity a obmedzili sa častokrát aj vďaka rýchlemu protipožiarnemu zásahu na relatívne malý priestor. Podobne tomu bolo v roku 1930 pri požiari jedného z rodinných domov v obci, keď po rýchlom zásahu zhořela len jeho strecha, v roku 1984 pri požiari farských hospodárskych budov. V tejto súvislosti, máme iste všetci v živej pamäti požiar rodinného domu v obci z tohto roka. Na rozdiel od povodní,

veterných smrští a búrok však bola väčšina ďalších požiarov spôsobená najmä ľudskou neopatrnosťou pri manipulácii s ohňom, alebo pri zhorených stochoch slamy (1943, 1998), cieľnom vypalovaní trávy a podobne. Pri týchto a mnohých ďalších pohromách pomáhali v minulosti členovia DHZ Župčany, profesionálni hasiči a ďalší dobrovoľníci a to nielen v Župčanoch, ale aj okolitých obciach.

Živelným katastrofám spôsobeným výkyvmi počasia, ale aj tým, za ktorými bezprostredne stojí ľudský faktor, sa s najvyššou pravdepodobnosťou nevyhneme ani v budúcnosti. Zrejme najlepšou obranou pred nimi je prevencia v rozličných podobách, ako napr. dodržiavanie všeobecných bezpečnostných zásad ochrany života, zdravia, ale aj majetku; no určite aj ohľaduplné správanie sa k životnému prostrediu, ľuďom, zvieratám a vo všeobecnosti k svojmu okoliu. História krízových udalostí nám však jasne ukazuje, že nemenej dôležitý bude vždy ľudský faktor. A to tak pri predchádzaní nešťastí, ich samotnom riešení, ako aj pri odstraňovaní ich následkov a dopadov na spoločnosť.

Mgr. Erik Ondria, PhD.

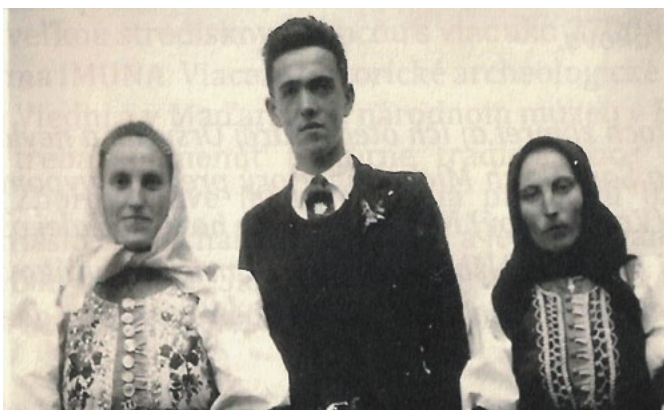
Šarišská vetva Fričovcov

Štefan Fritš (1863 - 1938) s manželkou Veronikou, rod. Germuškovou (1874 - 1905) žili v Župčanoch v rokoch 1894 - 1912, Štefan bol váženým občanom, aj starostom Župčian a spolu mali 5 detí. Keď ale Veronika po komplikáciách po 5. pôrode v r. 1905 zomrela, zostala všetka starostlivosť o 4 súrodencov vo veku 0 - 8 rokov na vtedy 11-ročnú prvú dcéru Annu. Boli to: Imro (1897), Jozef (1900), Veronika (1902) a novonarodený Anton (1905), ktorý sa stal v dospelosti „zhodou okolností osudu“ známym pôrodníkom. Malého Tónka dojčili susedky, ale celá domácnosť za pomoci susedov zostala na Annu. Veronika je pochovaná na cintoríne v Župčanoch.

Keď, „krásavica po mamke“ 18-ročná Anna, sa rozhodla „ukončiť“ povinnosti náhradnej mamičky“ a vziať svoj život do vlastných rúk, vydala sa za Andreja Oršuláka. Jej ďalší život bol ale rozporuplný: žili s manželom vo Sviniu a vychovávali 4 deti: Margitu (1913), Alžbetu (Haža - 1917), Agnesu (1919) a Imra (1921). Po smrti Anny v r. 1925 (údajne na botulizmus), ich otec sa znovu oženil ale keď po niekoľkých rokoch aj on zomrel, nevlastná matka štyroch detí Anny sa vydala do Šarišských Michalian.

Deti Anny prežili krušné detstvo:

- Alžbeta - Haža (1917) sa stala mníškou, prijala meno sr. Jakoba a žila v Holandsku v kláštore v Simpelvelde, kde je aj pochovaná.
- Agneska (1919) sa vydala do Malého Šariša za Jozefa Kropucha a aj po jeho smrti (po bitke furmanov na Vydumanci) dochovala jeho rodičov a starala sa o rozsiahle hospodárstvo. Mali 3 deti : Toňo (1940), Cilka (1943) Babuščáková, rod. Kropuchová a Ján (1948). Všetci sú už 80 - 90 roční a ich rodiny žijú v M.Šariši.
- Margita (1913) - prvá dcéra, zostala, vzhľadom na vrodennú chybu bedrového zhybu single a prežila život v rodine Agnesky a najmladšieho brata Imra.
- Imro (1921) ako chlapec výdatne pomáhal svojmu otčimovi v Šarišských Michalánoch a tam sa oženil s Margitou, rod. Vrankovou a založil rodinu. Bol to usilovný, dobrý, uznávaný v dedine hospodár, aj prdseda JRD. Môj otec Jozef, aj strýko Anton

• Súrodenci Agnesa, Imro a Margita Oršulákovci

• Sestra Jakoba na návšteve v Malom Šariši s Babuščákovcami

ho mali radi a boli sme mu na svadbe. Mali 3 deti: Martu Timkovú r. Oršulákovú, Helenu Zborovjanovú, r. Oršulákovu a Antona, ktorý žije v Prešove.

Tak sa rodina Štefana – „Fričovcov zo Župčian“ rozdelila na 2 časti: „**šarišskú vetvu**“, ktorej potomci sa usadili a žili v Malom Šariši a v Šarišských Michalánoch. Ďalšie 4 deti Štefana podľa jeho životného kréda a želania vyštudovali všetci medicínu, stali sa lekármi a dvaja z nich sa „rozbehli do sveta“ (západné Slovensko a Čechy). Na východe zostali: Jozef (Prešov a Košice) a Anton (Prešov). Ich rodiny udržiavali so „šarišskou vetvou“ obojstranné kontakty na dôkaz ich spoločnej rodinnej histórie.

Epilóg s otvoreným koncom:

Dedo Štefan, svetom vzdelaný otec, už pred 120 rokmi pochopil, že vzdelanie je v modernom a rýchle sa rozvíjajúcom svete perspektívne. Nasmeroval deti svojím logom : „...a teraz už šicke mojo dzeci budu panove...“ a založil „Ságu rodiny Fričovcov“. Ale nikto z jeho potomkov nezabudol, kde sú ich šarišské korene. A tí, čo zostali žiť na vidieku sa rozvíjali iným spôsobom: farmárčili a vyštudovali praktické profesné odbory, ktoré im vo vzájomnej rodinnej spolupráci zaručili modernizovať svoje bývanie a zabezpečiť rodinu (stavbári, vodári, elektrikári, sklenári, profesionálni šoféri a pod.). Všetci vzájomnou výpomocou vybudovali pre svoje rodiny moderné viacgeneračné domy.

Pred 3 rokmi som spolu so synmi môjho najmladšieho brata Romana navštívili obe rodiny - Kropuchovcov v Malom Šariši a Oršulákovcov v Šarišských Michalánoch a utvrdili sa v presvedčení, že sme rodina so spoločnými spomienkami na našich predkov. „Šarišská vetva“ predstavuje dnes viac ako 50 členov. A nezabudli sme ani na „hutoracku šarištinu“ a na starú pravdu „Len národ - komunita ktorá nezabudla na svoju minulosť má nárok na úspešnú budúcnosť!“

MUDr. Ivan Frič (1933-)
Vnuk Štefana a a syn Jozefa

Čo nás čaká počas jesene a zimy 2025?

DEŇ ÚCTY K STARŠÍM

23.10.

Podvečer **23. októbra** bude patriť našim seniorom. Deti z tunajšej ZŠ, žiaci základnej umeleckej školy a členovia folklórnej skupiny Záborský pre nich pripravujú bohatý program, ktorý prítomným divákovi predvedú o 17:00 v sále kultúrneho domu. **Pre každého obyvateľa vo veku od 65 rokov bude pripravený malý darček.**

Deň úcty k starším

Obec Župčany srdečne pozýva všetkých seniorov na program pri príležitosti mesiaca úcty k starším.

ŠTVRTOK 23.10.2025 o 17:00
v sále kultúrneho domu v Župčanoch

Vystúpením nás potešia deti zo základnej školy, žiaci základnej umeleckej školy a členovia DFSk Záborský.
Pre každého obyvateľa obce Župčany vo veku od 65 rokov je pripravený malý darček.

MIKULÁŠ

Mikuláš so svojimi pomocníkmi - anjelom a čertom - neobídu župčianske deti ani tento rok. Sladké balíčky už tradične rozžiaria detské oči v kostole Nanebovzatia Panny Márie. Nebude chýbať vystúpenie detí zo ZŠ s MŠ Župčany a teplý čaj pre malých aj veľkých. Krásnou bodkou na záver bude **spoločné rozsvietenie vianočného stromčeka**. O presnom termíne Vás budeme včas informovať.

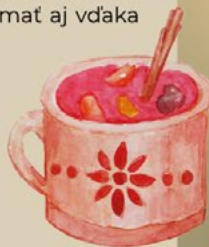

14.12.

VIANOČNÝ PUNČ

Vianoce sú časom, kedy máme otvorené srdcia pre pomoc iným. Obec Župčany už niekoľko rokov organizuje „Vianočný punč“, pričom výťažok z tohto podujatia je vždy venovaný nejakej rodine žijúcej v našej obci, ktorej finančná pomoc pomôže v neľahkej životnej situácii. **14. decembra** spolu znovu pomôžeme niekomu, kto bude mať aj vďaka Vám krajšie a pokojnejšie Vianoce.

Kto to bude tento rok? Skúste ho navrhnúť práve Vy...

Zmena programu a termínov vyhradená.

Župčianske noviny. Ročník 3 (2025), č. 3. (október 2025). Evidenčné číslo periodika: EV 6096/23/PT. ISSN 2730-0714

Vydáva Obecný úrad Župčany, Župčany 95, 080 01 Prešov. Vychádza 4 krát ročne. IČO vydavateľa – IČO 00 328 073

Redakcia: šéfredaktor Samuel Kucharik, redaktori: Mgr. Martin Dluhoš, PhDr. Martina Krempaská, Mgr. Erik Ondria, PhD., Bc. Anna Val'ková. Jazyková úprava Mgr. Patrícia Krempaská. Grafická úprava Bc. Martin Hajduk. Tlač Rotaprint Košice.

Poštová adresa redakcie totožná s adresou vydavateľa. Email: noviny@zupcany.sk

© Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie textu, fotografií a ostatného materiálu z novín v akejkoľvek podobe len so súhlasom vydavateľa.